

УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ.

Видає і редагує Український Військовий Генеральний Комітет.

Адреса: Київ, В.-Володимирська вул. Педагогічний Музей.

ПЕРЕДПЛАТА: На рік—9 карб., на пів року—5 карб., на 3 місяця—3 карб.

Події з ешалоном полку Б. Хмельницького.

(По слідчому матеріалові Ген. Комітету).

Погрузка ешалонів скінчилася в 3 години дня. Паровиків не було, і ешалони чекали на станції. Перший ешалон виїхав з ст. Київ II в 6 год. 40 хв. у вечері.

При виїзді з товарної станції ешалон був зроблений салют на честь Києва. Але після цього почулися вистріли з сторони залізнодорожного депо. Вистріли були зроблені в поїзд з ешалоном. Стрільба по ешалону весь час збільшувалася, і коли перший ешалон підійшов до ст. Київ I, в поїзд з солдатами з станції почулась стрілянина. Стріляли міліціонери не дивлячись на протести публіки і стрільба з їх боку продовжувалася аж доки не проїхав потяг з ешалоном. Після того, як перший ешалон проїхав, кірасіри та міліціонери бігали, перебалакувалися і нарешті набравши патронів пішли до залізнодорожного полотна і тут зробили засаду по між будинками та вагонами, готуючись зустріти другий ешалон полку Б. Хмельницького.

Другий ешалон вирушив після першого через 40 хвилин. Перед виїздом начальник попередив солдат, щоб вони не салютували, аби запобігти провокації. Салдати обіцяли. Коли потяг з ешалоном рушив почулися поодинокі вистріли з сторони Батисвої гори. В цей час поранено козака полку Богдана Хмельницького, який тут же повалився.

І що далі, то стрільба по ешалону набірала все більшої і більшої сили. Стріляли в поїзд і з правого і з лівого боку. Чулися вистріли з боку Жилинської вулиці. Стріляно з вікон будинків. Під'їжджаючи до ст. Київ I. ешалон обстрілювався з боку нового вокзалу, а також з Жилинської вулиці. Коли ешалон під'їхав до пасажирського вокзалу розпочалась стрільба. З вагонів почулося „не стріляйте“. Поранених з публіки не було. Коли експертиза розглядала місцевість і будинки, то слідів куль з боку ешалону не знайшло. Весь час, як потяг йшов його обстрілювали, доки не став ешалон за мостом біля кадетського корпусу. В той час, як потяг стояв, стрільби ніякої не було. Під час стоянки зроблені були переважки раненим. Ранених було 8 душ, а убитих 5 душ.

Коли поїзд рушив і дійшов до Постої Волинського тут ешалон затримали по наказу коменданта ст. Київ I. З високого насипу Постої Волинського почулися вистріли в поїзд. Начальник ешалону наказав погасити вогні і не виходити, але не дивлячись на це стрільба стала частішою і потяг взяли під обстріл пулеметів. З насипу хтось вказував і

направляв стрільбою, наказуючи стріляти низько бо пулі попадають в дах.

З вагонів почулися крики і стогін, а з де яких вагонів були окремі вистріли в відповідь на обстріл з насипу.

Частина ешалону перелякана розстрілом почала розбігатися хто в чому був. Спинивши стрільбу кірасіри оточили ешалон і скомандували щоб богданівці виходили лишивши зброю. Після виходу з вагонів, богданівців окремими групами почали отправлять на станцію при чому поводитися з богданівцями по азіатськи: лаяли їх і били прикладами. При розброєнні ганьбили і знущалися над салдатами ешалону. При цьому кірасіри з погрозами кричали „ми вам покажем автономію“. Сами кірасіри посвідчили, що одного богданівця було вбито вже після того, як у нього одібрали рушницю, а другого зарубано шаблею. Лікар ешалону просив у ротмістра дозволу поперевязувати ранених. Але ротмістр не дозволив і поранені лежали без помочи до самого ранку. Офіцерів богданівці вбуло теж порозбюрювано при чому їх ображали і насміхалися. Ешалон одвели на запасну путь. Офіцерські речі були розкрадені. Самих офіцерів завели в класний вагон і по наказу Оберучева повезли до Києва.

Убитих салдат богданівців налічено 16, а поранених до 30 душ. З кірасірів тільки двоє поранено. Точно полічити поранених не пощастило, бо вони розбіглися і по одинці тепер вступують до госпиталів.

Частина другого ешалону була одправлена на станцію Боярка, де зустріли її кірасіри і донські козаки, які вивели їх з вагонів на майдан. Перед обезоруженими богданівцями виставлено було кулемети, а коли богданівці прохали дати їм торби, де були харчі, кірасіри та козаки відповідали погрозами.

Коли ж боярські селяне принесли в день богданівцям їсти, то кірасіри прогнали селян приказуючи: „воть мы покажем хохлам автономію, мы скоро заведем порядки старые!..“ Взагалі ж кірасіри увесь час лаялись та погрожували Центральній Раді і всім українцям. Треба зазначити, що в посвідченнях про те, що кірасіри з самого ранку готувалися до розстрілу богданівців. Про це є відомості в раді військових депутатів Київської округи.

Від комісії комітету Центральної Ради по розслідуванню подій 26 іюля.

Комісія при Комітеті Центральної Ради по розслідуванню кривавих подій 26 іюля звертається до населення з таким листом:

Комітетом Української Центральної Ради утворена Комісія для розслідування подій на вокзалі 26 липня.

В склад Комісії ввійшли представники від Рад робітничих і військових депутатів, від Виконавчого Комітету Громадських організацій і від політичних партій.

Комісія запрошує всіх, що можуть дати вказівки про сумні події і пролити світло для допиту в помешкання Генерального Секретаріату Юстинії Центральної Ради од 11 до 1 години що дня.

Ще одна сторінка історії.

(Події з полком ім. Богдана Хмельницького).

24 липня до полку імені гетьмана Богдана Хмельницького надійшло розпорядження негайно виступити на позиції. В п'ять годин по півдні 25 липня почали збиратись люди на Софіївський майдан біля пам'ятника Богдана Хмельницького. Шикуючи під'їхала кінниця і в струнку стала перед собором.

Праворуч кінниці дивився з високої скелі Богдан Хмельницький. Стояв він і дивився на правнуків козаків, що прийшли до нього в тяжку хвилину присягнути перед ним, що вмируть за волю України.

Піші сотні прийшли трохи пізніше. Військовий круг замкнувся і посередині стала старшина: члени Генерального Комітету, Центральної Ради, Всеукраїнської Ради військових депутатів і полкова старшина.

В шість година на дзвіниці св. Софії загули дзвони. Вийшло з собору духовенство з єпископом Дмитрієм Уманським на чолі.

В цю ж хвилю розгорнули полкові хоругви і знамена і прапори, що одержані були полком од Генерального Військового Комітету, од т-ва імені гетьмана Павла Полуботка.

Прапор Генерального Комітету малиновий з малюнком св. Михайла—гербом України. Прапор од т-ва Павла Полуботка золото-зелений з портретом Б. Хмельницького, вишитим шовком з одного боку і з другого карма. зинний з чотирма вишитими шовком зорями та місяцем.

Як тільки вийшло духовенство почулась команда: „шапки геть“.

Розпочалася служба Божа.

Після молебня відбулось посвячення хоругвов.

Під час читання єпископом молитов, хоругви схилиються один до одного і командир полку становлючись на коліна цілує обидві свячені хоругви полку. Настій у козаків полку підвищений радісний.

Єпископ кропить хоругви святою водою, після чого звертається до війська

з такою промовою: „Як рідна мати випроважає своїх діток в далеку дорогу, так і ми випроважаємо вас, козаки, з великою білью на серці, в бій. Нам не радісно з вами прощатись, але сумні події на фронті кличуть вас йти туди, щоб захищати Україну від ворогів. Хай же ці святі хоругви нагадують вам про ваші обов'язки в тяжкі дні боротьби з ворогом; хай вони завжди підтримують ваш козацький дух“.

Після промови єпископа по всьому майдану розлягаються згуки військового оркестра, що грає „Коль славен“.

Єпископ Дмитрій обходить війською кропить його свяченою водою, потім прощається з полком і духовенство під звук дзвонів йде до соборної брами.

Після цього полковий священник виходить перед війською і каже: „Поки треба було нас тут, поки ми стояли оборонцями нашого національного руху, до тої пори ми знаходились тут. Тепер же підемо боронити нашу волю на фронті.“

Нам ворога не страшно, бо ми козаки і будемо захищати рідний край, як наші батьки і прадіди“.

Після цього виступали з промовами делегати од Всеукраїнської Ради військових депутатів, од т-ва ім. Павла Полуботка і інші.

Після всіх промов подається команда і всі козаки беруть рушницю „на караул“. Музика грає „Ще не вмерла України“. В кінці параду полк віддає почесні членам генерального Комітету та Центральної Ради і стрункими рядами рушає до своїх казарм, щоб завтра з ранку рушити в дорогу боротьби за кращу долю українського народу.

Не пройшло і двох днів після цього параду, після присяги козаків, як темні сили повернули справу полку, шляхом провокації, на иньше, на своє темне діло.

Криваві події на вокзалі.

(взято з Народ. Воли.)

Київ зтурбований дикими і безглуздими подіями, які сталися вечером 26 іюля на київському вокзалі і на посту Волинському. Жертвами цих подій стало коло 15 салдат полку Гетьмана Богдана Хмельницького, кілька салдат кірасирського полку і 5—7 сторонніх осіб.

Поки-що не відомо, як і з яких причин сталося це. Відомо тільки, що вечером того дня (26 іюля) з станції „Київ—Товарная“ направлялась на позиції ешалони полку гетьмана Богдана Хмельницького. Коли поїзд о 10 годині вечора проїздив біля вокзалу „Київ—Пасажи́рський“ почалася стрільба. Хто почав стріляти невідомо, але підтримали стрільбу і салдати полку Богдана Хмельницького і кірасіри. Почалася страшна колотня, крик, галас.

Машиніст прискорив ходу потягу і од'їхав за станцію.

Між тим до вокзалу почав наближатися другий ешалон богданівців, з яким сталося теж саме. Коли ж перший поїзд одійшов од станції Київ—Пасажи́рський, його обстріляли кірасіри з ружів і кулеметів, а на Посту Волинському розоружили.

Докладні відомості ми подамо тільки тоді, коли все буде в'ячено слідством, яке вже призначено військовим генеральним комітетом і судовими властями.

Тепер ми подаємо в перекладі для порівняння, як про надзвичайно важні по-

дії пишуть київські газети: „Кієвська Мисль“ (27 лип. ран.) і „Послѣднія Новости“ (№ 4603).

Кієвская Мисль пише:

„Богданівці“.

Вчора о 10-й годині у вечері город зтурбувала густа стрільба з рушниць в сторону вокзалу. Вистріли чулися окремо і пачками, як виявилось, стріляли солдати першого українського імені Богдана Хмельницького піхотного полку. Вчора полк мусів був виступити з Києва де-кілька ешалонами.

Коли проїздив через ст. Київ пасажи́рський перший ешалон, українські салдати без всякої причини почали стріляти в кірасирів, які несли на залізничній караульну службу. Кірасіри, звичайно, почали відповідати. Зав'язалася перестрілка, наслідком якої були вбиті й поранені.

На Київському вокзалі серед численних пасажирів стрільба викликала зрозумілий жах і переполох. Багато з них побігло з перону в залі, інші до городу.

Поїзд з першим ешалоном „богданівців“ особливими заходами було введено за пасажи́рський вокзал і направлено далі.

Через декілька часу стрільба повторилася. Вистріли спершу чулися з другого ешалону того-ж українського полку. Стрільба на станції Київ II носила салютаційний характер, але приїхавши на ст. Київ I „богданівці“, як і салдати першого ешалону почали стріляти в кірасирів.

Зав'язалася нова перестрілка, в якій також є вбиті й поранені.

Ідучи далі за Київ, бунтарі продовжували стрільбу спершу в повітря, але потім, певно на ґрунті якогось особистого непорозуміння, почали стріляти один в одного. Трудно уявити картину того, що робилося в цей час у військовому поїзді.

Так другий ешалон проїхав до Посту Волинського, де його зустріли кірасіри, яких попередили вже про цей полк бунтарів з Києва.

Кірасіри оточили поїзд з бунтарями і вимагали здатися.

„Богданівці“ одмовилися і почали знову стріляти в кірасирів. Почалося справжнє бойовище, яке закінчалося тим, що бунтарі нарешті здалися і їх розбрóили. Були вбиті й поранені, як з того так і з другого боку.

Пізніше одержано доповнюючі подробиці про бій на Посту—Волинському. Це бойовище було за 500—600 кроків од станції де було спинено бунтарський поїзд з другим ешалоном, який їхав з Києва.

Кірасіри які, наблизились до поїзду вимагали, щоб „богданівці“ здалися, але в свою чергу почули вимогу од українців здатися їм. Переговори велися під окремі вистріли, якими було вбито старшого унтер-офіцера кірасирського полку і одного поранено, коли переговори ні до чого не довели, до поїзду було викликано другий ескадрон з двома кулеметами. Повстанцям салдатам—українцям знову було запропоновано два рази здатися і тільки після цього почали стріляти в них з рушниць та кулеметів.

Українці зпершу й собі стріляли і своїми вистрілами вбили декілька кірасирів; троє кірасирів убито а душ 10—15 поранено. Але, через де який час, вони (богданівці) припинили стріляти і заявили що здаються.

Після цього з певними предосторогами поїзд оточили, і „богданівцям“ запропонували вийти з вагонів. Вийшли і салдати і їх офіцери. Де які в темряві почали втікати

і сховалися в близькій до станції місцевості. При здачі не обійшлося без всяких інцидентів: у одного українського офіцера зірвали погони, другому коли він намагався вирвати рушницю з рук кірасира, вдарили по обличчю.

Так захопили до 300 „богданівців“, які під вартою лишаються поки на Посту—Волинському. Серед бунтарів виявилось, що є велике число вбитих і ще більше поранених. Для допомоги їм і для перевезки до шпиталю з Києва викликано санітарний поїзд. З служачих Посту-Волинського, наскільки відомо ніхто не постраждав.

„Послѣднія Новости“ пишуть:

Стрільба на вокзалі.

Вчора у вечері в 9 годин 45 хвилин їхав з розподільного військового пункту на товарній станції поїзд з ешалоном полку імені Богдана Хмельницького, який одправлявся на фронт. Коли військовий поїзд проходив коло паровозного депо, яке міститься під Батисвою горою невідомі люде, що залягли у „Кадетській році“ і як гадають були провокаторами вистрілили в поїзд.

Стріляло приблизно 8—10 душ. Вешілені були поранені від цих вистрілів. З ешалону почали й собі стріляти, й почалася завзята перестрілка.

На стрільбу звернула увагу вокзальна міліція і кірасіри, що були на вокзалі. В цей час було дві зміни вокзальної міліції а також постійна сторожа, яка негайно по розпорядженню діжурного помішника начальника міліції рушила до місця перестрілки.

В цей час посипалися вистріли з боку залізничної колонії і „році“.

Кулі падали в районі пасажи́рського вокзалу, на пероні на вокзальній площі. Очевидно провокаційна стрільба велася по військовому поїзду, який їхав од депо з богданівцями.

Зав'язалася перестрілка, серед якої трудно було встановити хто і в кого стріляв.

Залізнична міліція, яка опинилася між перехрестним вогнем, не мала змоги вжити яких небудь заходів.

На щастя, з міліції ніхто не постраждав.

Але серед численного вокзального натовпу є багато жертв од цієї безглуздої стрільби. Виявилось, що вбито невідомого візника й невідомого салдата; першому куля влучила в голову, другому розривна куля провокатора влучила в живіт.

Скільки поранених—ще невідомо, бо їх розвозили по різних лікарнях і пунктах для перев'язок. У всякому разі число поранених не менш як 8—10 душ.

Число поранених серед богданівців, які їхали у військовому поїзді, поки—що невідомо. Поїзд затримано на Посту-Волинському і тільки сьогодні пощастить в'яснити більш точно подробиці перестрілки і число поранених.

Вжити зараз же рішучих заходів, щоб піймати провокаторів, які стріляли—не пощастило. Перше за все завважала темрява, а крім того телефони в багатьох пунктах не працювали.

Коли затихла перестрілка, почали шукати винних.

Тільки на піску коло „Кадетської році“ було знайдено слід тих, що стріляли і місце, де вони лежали вкутавшись шинелями.

Такі відомості, які вдалося зібрати вночі з приводу цієї страшної історії.

Не можна списати те, що робилося

на пасажирському вокзалі під час цієї страшної перестрілки.

В малій Раді.

З приводу диких ганебних подій на київському вокзалі і посту Волинському 27 іюля було скликано засідання комітету Центральної Ради. На засідання прибули майже всі члени комітету і багато представників партій. Всі присутні надзвичайно схвилювані. Засідання увесь час проходить нервово.

Доклад пор. Левитського.

Першим виступає з докладом про розстріл козаків полку Богдана Хмельницького член генерального військового комітету поручик Левицький, який разом з лікарем Сивошанкою робив в цій справі слідство.

З тих матеріалів, які він добув як от салдат—українців, так і од зовсім приватних людей, які добровільно приходили і свідчили про ті чи інші подробиці, події проходили так:

Перший і другий ешалони полку імені Богдана Хмельницького було погружено до 3 год. дня. За цей час стоянки на станції Київ І. товар. до 9 год. вечора у козаків Богданівського полку помічався дуж гарний настрій. Коло вагонів зібралась компанія родичів, знайомих; чулась гармонія, пісні. Їх свідки, які кажуть, що коли поїзд з першим ешалоном рушив, то Богдановці дали кілька вистрілів в повітря, але другі свідки підтверджують, що цього не було. Цей факт нестановлений. Коли він був, то не викликав ніяких інших вистрілів. Не було також ніяких вистрілів коло станції пасажирської повз яку проходив поїзд. Тільки аж коло мосту, що за пасажирською станцією, невідомо ким було зроблено зпочатку один, а потім кілька вистрілів по ешалону. Далі більш десятка вистрілів було зроблено з Кадетської Рощі. Але перший ешелон не стріляв і спокійно дійшов до ст. Пост-Волинський і був пропущений далі.

Коли через пів години проїздив другий ешалон, то по ньому почали стріляти з усіх боків.

Ріжні свідки показують, що були вистріли з гори, з Сохоменки, з Жилинської і Степанівської вулиць і од нових будівель що проти пасажирської станції. Багато свідків кажуть, що кулі летіли також через станцію. Останні показання підтверджуються дірками на вагонах, які стоять повз лінію залізничні.

Коли ж другий ешалон вийшов в поле то його почали разстрілювати з боку кадетської рощі.

Один свідок розказує, що чув як кірасір хвалився, що він випустив дві пачки патронів по Богданівцях.

Коли перед семафором ст. Посту-Волинському поїзд затримали, то виявилось, що в ньому троє убитих і шість поранених. Під час цієї стоянки всі козаки потроху заспокоїлися і де-хто навіть заснув. Але несподівано вмиг почулися вистріли з гори. З ешалону стали одстрілюватись. Зав'язалась перестрілка. По ешалону почали стріляти з кулеметів.

Богдановці почали кричати, що це не порозуміння, що вони здаються.

Кірасіри почали кричати: „кидайте зброю і виходьте—ми вам покажем вільну Україну!“ При чому як показують майже всі свідки, кірасіри били Богданівців прикладами, а одного офіцера поранили штиком.

Як вияснило дознання серед кірасірів є тільки 3 легко поранених, тоді як серед Богдановців тільки убитих 16, що ж до по-

ранених, то кількість їх не вияснена, бо багато розбіглося з ешалону під час розстрілу.

Далі Левитський переказує показання кількох свідків: (сторожі з залізничні, одного єврея і инш.), які вказують, що для ешалона була зроблена засада.

Один кірасір розказав, як він з товаришами видерли з рук у одного богданівця рушницю, а потім убили його прикладами.

Селянка з Поста-Волинського розказала, як на її очах два кірасіри, вгледівши, як один салдат вилазив на городі з картоплі, прибігли до нього і зарубали шаблями.

На запитання т. Шрага, хто распорядився визвать на Пост-Волинський ескадрон кірасірів, Левицький відповідає, що не знає хто як раз це зробив, але відомо, що прийшов приказ з Києва.

На запитання т. Зільберфарба, що робили під час розстрілу козаків офіцери кірасірів, Левицький приводить показання одної жінки, яка розказувала, що офіцери кірасірів командували стрільбою, і що стріляти з кулемета почали по команді офіцера.

Доклад прап. Величко.

З додатковим докладом виступив прапорщик Величко. З слов його виясняється, що київська військова влада, на чолі з ген. Цицичем, та иншими офіцерами росіянами задалегідь розставила кірасірів і донських козаків навмисне для того, щоб розбійти богдановців та заарештувати їх.

Один свідок, заявляє Величко, чув розмову Цицича з офіцерами—донцями та з офіцерами одної школи прапорщиків, при чому Цицич сказав, що по його плану треба богданівців погрузити в вагони, вивезти з ешалонами до Поста-Волинського і там порозброювати їх.

Заява О. Гермайзе.

Член Комітету Центральної Ради О. Гермайзе, котрий пішки ходив до самого Поста-Волинського вздовж залізничні і розпитував людей і самих кірасірів про те, що скоїлось вночі, робить повідомлення, з т. Фуневичем чули як в гурті кірасірів велась завзята протукраїнська агітація, і один з кірасірів казав, що „Центральну Раду треба разігнати, і ми це зуміємо зробити“.

Гермайзе з товаришем пішли до того кірасіра і спитали його, як він зветься, але той ні назвати себе не схотів, ні до коменданта не пішов, як він нього домагався Гермайзе, а пішов до своїх кірасірів. Туди ж пішов і Г. з товаришем. Там зустріли їх дуже вороже, і навіть ротмістр Девлет-Гільдев уперто не хотів покликати згаданого кірасіра і поведився з Г. дуже нечемно. Взагалі кірасіри ведуть погромну агітацію проти всього українського народу і один з них при т. Гермайзе сказав, що „мы всегда жохловъ стрѣляли и будемъ стрѣлять“.

По тих відомостях, які зібрав т. Гермайзе, кірасіри на Посту-Волинському зпочатку стали ображати і бити офіцерів-українців, а потім без всякого приводу з боку богдановців, по приказу ротмістра Дмитрієва почали їх розстрілювати з двох кулеметів. Потім добивали поранених прикладами і навіть приколывали в спину шаблями.

Слідство.

Генеральний секретар Садовський, а потім П. Левицький переказують свої

вражіння про те, як на вокзалі ведеться слідство.

Слідство розпочалося по наказу головного начальника військової округи п. Оберучева.

Але слідчі військової влади, яких викликали для розслідування „бунта“, не знайшли фактів, які б вказували на бунт, і через те одмовилися вести слідство, хоч на цьому настоював Оберучев. Вияснилось, що офіцерів Богданівського полку на ст. Пост-Волинський було зарештовано незаконно. Це і примусило знову розпочати слідство на нових основах.

Між иншим під час розмов на вокзалі вияснилось, що наказ про арештування офіцерів Богданівського полку оддав сам Оберучев.

Заява С. Петлюри.

Поза чергою виступає з заявою генеральний секретар по військових справах С. Петлюра. Він каже, що п. Оберучев ранком 27 іюля надіслав до Головнокомандуючого Південно-західного фронту телеграму, в якій повідомляє, що козаки полку Богдана Хмельницького збунтувалися, але їх усмирили кірасіри.

З свого боку С. Петлюра повідомив Головнокомандуючого про криваві події і просив прислати слідчу комісію. Головнокомандуючий одповів, що слідча комісія буде призначена і виїде зараз-же до Києва.

В склад слідчої комісії призначено двох представників од ставки і до цієї комісії повинні ввійти два представники од Центральної Ради і Генеральний Секретар по судових справах Садовський.

Дебати.

Після заяви С. Петлюри розпочалися дебати які носили надзвичайно гострий характер.

Першим виступає т. Солтан. Промовець висловлює своє обурення що-до подій на вокзалі і вказує на незрозумілу односторонність распоряджень військової влади. Особливу увагу він звертає на те, що де-які газети неправдиво освітили події.

Далі він од імені фракції соціалістів-революціонерів пропонує резолюцію, в якій для заспокоєння населення треує висилки з Києву полків Донських козаків і кірасірівського, а також усунення полковника Оберучева з посади начальника Київської військової округи.

Крижановський (н. с.) каже, що зараз утворився такий лад, що гарне сожительство з донцями і кірасірами не можливе. Їх треба вивезти з Києва. Оберучева я знаю добре, як політичного діяча, і дуже його поважаю, але разом з тим визнаю, що для адміністративної діяльності він не підходящий. Крижановський приєднується до резолюції соціалістів-революціонерів.

Далі виступає т. Сухових (р. с. р.). Він каже, що всі ті матеріали, які тут передали пор. Левицький і другі, не можуть дати цілкового розуміння подій, але все ж таки вони настільки гарно освітлюють справу, що можна сказати з певністю: Перед нами наслідки „підпольної“ провокаційної роботи темних сил. Коли ми хочемо припинити цю роботу, ми повинні скласти з членів комітету Центральної Ради комісію, яка розслідувала б докладно цю справу, а тоді вже, маючи ясні і точні відомості, виносити якісь резолюції. Також треба підодждати з осудом діяльності п. Оберучева до того часу, поки слідча комісія не представить певних відомостей.

Я—каже далі Сухових—ствержую, що вся минувша діяльність цього чоловіка сама

за себе говорить. Також треба підждати з висилкою козаків і кірасірів. Хиба ми можемо бути певними, що другий полк, хоч би він був і український, не став би на перешкоді революції, коли ми так легко-важно почнемо обвинувачувати їх.

Т. Доротов (с.-д.) каже, що події на вокзалі сталися через провокацію. Київ завжди був чорносоотенним городом, і ми, демократія і українська і инша винні в тому, що зараз чорна сотня має силу.

Нам треба тісніше здвинути ряди демократії, не поділяючись на національності, і в цьому буде застава нашої перемоги. Визнаючи, що у нас завжди бракувало єдності ми повинні шукати причини сумних подій в нас самих, а не обвинувачувати одного чоловіка.

В кінці своєї промови Доротов висловлює обурення до тих газет, які поміщають неперевірені чутки що до українського питання і цим натравляють одну частину населення на другу.

Запевне, що соціалістичні газети цього не роблять, а „Кієвская Мысль“, яку тут всі згадували, є газета несоціалістична.

Після того, як висловилося ще кілька промовців, збори приступають до голосування резолюцій.

Більшість голосів ухвалюється з деякими змінами резолюція соціалістів-революціонерів.

Резолюція.

Комітет Української Центральної Ради обміркувавши події, котрі виникли у Києві 26 липня під час вїзду частини полку імені Богдана Хмельницького на фронт, отверджує.

1) що даліше посилення на фронт полку імені Богдана Хмельницького, а також взагалі перебування його в сей час на фронті, представляється цілком неможливим з огляду на той настрій обурення, котрий цілком натурально запанував у згаданім полку після розстрілу його ешалонів 26 липня.

2) що інтереси революції вимагають негайної українізації всіх гарнізонів на Україні.

3) що діяльність начальника Київської Військової округи полковника Оберучева, з огляду на його небажання, через вороже відношення до справи українізації війська, працювати в контакт і згоді з Українською Центральною Радою та його нетактовні розпорядження вже не перший раз викликає у Києві серйозні заворушення серед місцевого населення та війська;

4) що такий характер діяльності полковника Оберучева не дає також ніякого забезпечення спокою в Київській Військовій окрузі і зокрема у Києві на далі.

З огляду на це Комітет Центральної Ради ухвалює зажадати від Російського Військового міністра та від інших російських військових властей по приналежності:

а) аби негайно було припинено дальшу висилку на фронт полку імені Богдана Хмельницького до його цілковитого заспокоєння, а також повернено той ешалон полку, котрий уже вийшов;

б) аби в інтересах революції і спокою краю було негайно виведено з Києва кірасірів і донців та заміщено їх складеними з місцевої людности частями, в порозумінню з Центральною Радою;

в) аби полковника Оберучева було негайно усунено з посади Начальника Київської Округи і нового начальника округи було призначено в порозумінню з Українською Центральною Радою.

Комітет Української Центральної Ради стверджує, що тільки негайне сповнення

цих жадань може внести певне заспокоєння в українські військові маси та запобігти захищенню справи оборони українським військом України і Росії.

Цю резолюцію Комітет Української Центральної Ради ухвалює передати належним російським властям по телеграфу строчно.

Слідча комісія.

В кінці засідання була обрана слідча комісія, в яку крім членів Центральної Ради повинні вийти чотири члена київських громадських організацій. В комісію були обрані од Малої Ради т. т. Сухович, Доротов, М. Порш, Ковальський, Бітлаков, Панченко і Марцинюк.

Що показують поранені.

Кілька поранених козаків богданівського полку, самарської роти і кірасірів було одправлено з Посту-Волинського в Київ в шпиталь № 5.

Вчора голова ради військових депутатів Таск розпитував їх про події на лінії Київ—Пост-Волинський.

Рядовий полку Богдана Хмельницького Ригор Гнатюк посвідчив: „на Києві II-му наші стріляли салютами в гору. Набоїв нам не видали, але де в кого було їх по де кілька штук. Коли проїздили через станцію Київ I-й (коло мосту), я почув вистріли в наш поїзд. З нашого вагону ніхто не стріляв.

Ідучи на станцію „Пост-Волинський“ ми спинилися, щоб висадити ранених і вбитих. В цей час наш поїзд оточили кірасіри, і вистріляли залпом у двері, вимагаючи, щоб ми здали зброю.

З нашого вагону і тут ніхто не стріляв. Тут мене поранено в ногу. Коли ми здали зброю, в нас ще стріляли кірасіри.

Унтер-офіцер полку Богдана Хмельницького Андрій Кривошенко показав: на „Київ II з нашого ешалону стріляли салютами. Під мостом за Київом I-м в наш поїзд стріляли з засади. У „Поста-Волинського“ у нас знову стріляли і вимагали, щоб ми вийшли з вагону без зброї. Коли я вийшов, то кірасіри ударили мене прикладом в плече“.

Рядовий полку Богдана Хмельницького Потоцький розповів таке: „я був коло коней в останньому вагоні. Серед наших були п'яні. На Києві II-му наші стріляли в гору. Коло мосту Києва I-го з нашого поїзду хтось вистрілив, в відповідь на що кірасіри почали стріляти. На „Посту-Волинському“ нас стріляли кірасіри. Тут кірасіри викинули мене з вагона і я розбився“.

Унтер-офіцер кірасірівського полку Г. Павленко посвідчив:

„Нас викликали на „Пост-Волинський“ і приказали обеззброїти богданівців. ми оточили вагони, направили штики на одчинені двері почали вимагати, щоб здали нам зброю. Ще поки ми не оточували вагонів, звідти чулася поодинокі стрільба. Колиж оточили вагони, де хто з богданівців почав викидати з вагонів зброю, а інші стріляли.

Тоді ми одступили і ще до того, як ми почали стріляти, я стояв спиною до поїзду, й мене поранено було кулею в бедро“.

Рядовий кірасірівського полку Попов підтвердив попереднє посвідчення й заявив: „Поранено мене зараз же, як ми оточили вагони, вистрілами богданівців“.

Рядовий полку Богдана Хмельницького Рінко повідомив: „на Києві I-му наші не стріляли. На Посту-Волинському“ кірасіри почали стріляти, а після цього вимагали од нас, аби ми здали зброю, що ми й виконали.

Коли я виходив з вагону, один кірасір сильно вдарив мене прикладом у спину.

Рядові запасного піхотного полку (з Самари) Вовк і Німий неспішили: „на Києві II-му серед українців були п'яні, які й стріляли вгору. На Києві I-му, за мостом наш поїзд обстріляли. Хто перший почав стріляти, ми не знаємо. На „Посту-Волинському“, поїзд знову обстріляли, не знаємо також, хто тут стріляв.

Мене, рядового Німого, поранено через стінку вагону в ногу, а мене рядового Вовка, поранено у ногу, коли я був в гурті роззброєних, коли ми стояли коло чугунки.

Вбиті й поранені.

З полку Богдана Хмельницького поранено: Синоцького Харитона, Колейчо Хведира, Відуна Івана, Пальчевського Климента, Бондарева Костянтина, Кривенка Андрія, Шелеста Корнія, Андрусенка Антона, Рака Григорія, Покума Александра, Іващенко Михайла, Оленченка Данила, Потоцького Івана, Ріжска Ємельяна, Мишоша Михайла, Чудака Івана, Домешка Хведора, Бондаренка Хведосія, Кривошенка Андрія.

Серед цих поранених є контужені й опечені: де-які під час стрільби поховалися під паровоз і попеклись. Поранені були й серед ешалонів, які не належать до полку Богдана Хмельницького.

Так, з ** піхотного запасного полку, поранено салдатів Уманського Івана, Могульського Дем'яна, Хоменка Василя, Вовка Кирила, Німого-Коршуна.

На вокзалі в вагоні 3-ої класи, під час стрільби поранено Григорія Головка, рядового ** стрілецького полку, а також салдату Поділука.

З кірасірів поранено: Попова Александра, Павленка Гаврила.

Всіх поранених одправлено по шпиталям.

Двоє тяжко поранених при перестрілці салдатів полку Богдана Хмельницького Демченко і Чудак, вчора умерли в шпиталі.

На станцію Київ I-й пасажирський доставлено вагон з 16 вбитими салдатами з другого ешалону.

Похорони козаків полку імені Гетьмана Богдана Хмельницького.

Похоронна комісія по улаштуванню похорон забитих козаків призначила їх на 30 липня о 5 годині вечора. Ще за день були перевезені тіла козаків до Військового Шпиталу. Члени похоронної комісії звернулися до єпископа Димітрія щоб він прийняв участь в цих похоронах, але він не довго думавши відповів, що слідство ще не скінчилося, і я не можу піти на похорони. Страшенно це дивує нас. Невже треба ховати по якомусь „паспорті“, як це—робилося за царів? А може забороняють це каноничні правила?

І ті теплі слова, які єпископ казав до цих козаків, коли ще вони були живими, зараз для нас живих кажуться мертвими. За два дні забули кращих українських дітей. А це все робиться від того вітру, який періодично повіває на Україну з північної сторони.

В чотирі години вечора біля каплички Військового шпиталу були тисячі душ людей, котрі прийшли провести

в останній раз до могили своїх кращих синів, забитих темними силами.

В п'ять годин вечора прибули усі делегації, прибув і М. Грушевський. Почали виносити жовті дубові труни з садка за капличкою і ставити в три ряди перед капличкою на ослонах. Трупи покрили червоними китаянками. Кругом стояли з вінками представники різних українських організацій м. Києва. Написи на стійках вінків були такого змісту: „Братам, козакам безневинно склявшим голови на порозі волі своєї рідної Неньки—України Від членів Українського Військового Генерального Комітету 26—30 липня 1917 року.

„Жертвам, які загинули від владу маючих на нашій не своїй землі“. Від товаришів „Богданівців“.

„Вас задушили кати, але України не задуть“ Українська фракція ради саддатеьких депутатів. „Дорогим козакам—мученикам, погиблим від рук ворогів волі України“. Рада писарів Українського Військового Генерального Комітету.

„Душі козацькі! Моліть Бога за Україну!“ Від бухгалтерії Української Центральної Ради „Жертвам насильства“ від Української Соціал Демокр. Робітн. партії.

„Жертвам контр-революції від співробітників Української Центральної Ради.

„Спіть-спочивайте-жертви злочинців, ворогів братерства і волі. Козакам 1-го Українського імені Гетьмана Богдана Хмельницького полку“. Всеукраїнська Рада військових депутатів 26 липня 1917 року.

„Вічна пам'ять борцям за волю України од ганебних рук провокаторів“ од Київського Робітничого Клубу.

„Товаришам Богданівцям безвинно загубленим рукою чорної сотні та злих побратимів“ Від офіцерів і салдат 524 Рязанської дружини.

„Українським жертвам контр-революції“ Товариство Павла Полуботко.

„Товаришам Богданівцям“ Український Распределительний пункт.

„Ганьба темним силам реакції“ Центральний Комітет Української партії Соціалістів-Революціонерів.

„Вічна пам'ять козакам Богданівцям безвинно загинувшим від рук провокацій“ Від салдат 581 Пермської дружини.

„Братам козакам“ Товариство „Рідний курінь“.

„Жертвам контр-революційних сил“ Робітники арсеналу.

„Товаришам козакам Богданівцям“ Від робітників-українців Поштово-телеграфних інституцій м. Києва.

„Жертвам контр-революції Київського Губерніяльного Комітета партії Укр. Соц. Рев. І багато, багато інших вінків квіток.

Цей мент був сфотографований. Почали служити похорони. І під час співу „Вічна пам'ять“, тисячі людей стали на коліна і в кожного на очах показались сльози. Самі кріпкі чоловіки плакали як малі діти. Картина надзвичайно сумна. Отслужили похорон. До гробів підіхали прості селянські вози навіть з рублями запряжені круторогими волами з червоними стрічками коло рогів. Вози були квітчані і вслані квітками сілками дерева та листями. Погоничі в українських вбранях. На кождий віз клали по одному гробу, а на останній два гроби. Музика почала грати похоронний марш і похоронна процесія двинулась. Попереду шла сотня

богданівських козаків на конях; потім більш сотні вінків від різних українських організацій та інституцій. Далі несли коровги, йшла півча та батюшки, несли чорні прапори, на яких були такі надписи, „Бевинним жертвам організованих ворогів вільної України, „Першим жертвам перемоги темних сил м. Києва. На червоному прапорі од партії соціалістів революціонерів було нашито чорними літерами. Контр-революція пролила братню кров, але не розбила рядів борців за волю“. Усього різних прапорів було до 30.

Позаді гробів йшли представники Центральних Українських організацій з М. Грушевським і С. Петлюрою. на чолі. З початку процесія йшла Госпітальною вулицею вниз до Критого ринку і вийшла на Хрещатик. Кругом море людей, котрі з плачем провозжали процесію. Трамвай поставали; всі вікна високих домів залиті людськими головами. Музика без перестану грала похоронний марш, „Марсельезу“ „Ще не вмерла Україна“ Дійшли до Царської площі. Тут скупилось десятки тисяч народу. Весь косогір „Владимирської гірки“ з зеленого зробився цвітком з народу який мав дуже пишке вражіння. Багато людей плакало. Далі процесія простягнулась по Олександрівській до Фролівського монастиря. В вісім годин вечора з великими труднощами з Подола винесли гроби на „Замчище“ де колись була кріпость і боронила Київ від нападків ворогів. звідділь було видно Дніпро, пруди і чудові українські краєва. Могили виріли не глибоку. Трупи положили в два ряди. Кругом ями поставали різні організації, з вінками, и трупи закидали живими квітками. Дуже тяжкий мент, коли співали. „Прийдіть! останнє цілування“. Після отпори похорони козаки почали загортать трупи землею. Мабуть ні одна душа не осталась без того, щоб в яму не вкинути грудочку землі. На дворі вже стало темніть. Над могилою говорило дуже багато промовців: Безсало від фракції салдацьких депутатів м. Києва, Педько від Понтонного батальона, Березник від Всеукраїнської ради салдацьких депутатів, Старицька-Черняхівська, голова тов. Полуботко Волицьке-Волинець, комісар м. Ржищева на Київщині, Міценко від Переяславщини, Пількевич, представник 12 армії і дуже багато других промовців.

Як казали промови, то де-кілька разів з тисячі грудей українців виривались слова: „Ганьба!“ „Помста!“ Гдин в одиннадцять ночі проспівали усі „Заповіт“ і тричі „Вічну пам'ять“. і помаленьку почали расходитись. У кожного родилась мрія до самої завзятої боротьби з ворогами.

Хай ця свята могила забитих козаків за волю України покладе нову сторінку нашої історії, хай ї бачить з Київських гір вся Україна і готується до боротьби і великої організації. Тільки організованність дасть нам таку міць, що ніхто її не розіб'є.

З різних міст до Центральної Ради і Генерального Комітету надійшло дуже багато телеграм і листів, співчуттям до перших мучеників за волю України і незадоволенням подіями темних сил і кірасирів у Києві, а також вимагають, щоб влада на Україні була негайно в руках представників народу—Української Центральної Ради, бо тільки тоді ми будемо забезпечені від злих замірів темних сил і контр-революції.

6-го серпня на могилі козаків була отслужена панихида, при участі усіх ук-

раїнських організацій м. Києва.

Хорунжий Вен. Варницький.

Воля на старий манір.

П'ять місяців тому назад в Російській державі сталося те, що повинно було виникнути в наслідок жандармської політики управління великою країною, політики, яка групувалась на тому, аби все мовчало, не висловлювало своєї думки, та слухалось приказаній начальства на його „пользу та благоденствие“. Виникла революція і принесла всім волю. Але не кожен щиро зустрів її.

Прихильникам старого ладу, які зазнавали ласку „власть імущих“ і яких мало обходили злидні та темнота народні, цей переворот був не до вподоби. Але вони з початку не мали сміливости вороже поставитись до нього. Бачите, час був непевний: небезпечно.

Вони притаїлись і, заховавши в собі обиду до одвертого проявлення народом своїх бажань, вичікували слушного часу, коли можна буде знова потихенько—помалесенько випустить пазури Миколового панування.

За прикладами не ходити.

На зібранні Української Ради ** пішого полку, яке відбулося 1-го серпня сього року, було ухвалено такий пункт постанови:

„Вважаючи на те, що де-які вояки не українці ставляться вороже до праці Ради—прохаєм командіра полку віддати в приказі, аби вони не ставали на перешкоді великій організаційній роботі.“

Але командір на це відповів „селейним“ братолюбством:

„Браниться славянсьмь грѣхъ и въ приказѣ писать не могу.“

Він, як бачите, дуже щирий прихильник братерства, але коли до нього звертаються за допомогою встановити це братерство, то він руки вмиває: не велепо, приказу зверху не було. Виявити ж свою власну ініціативу, живу, не канцелярську, „панові“ командірові не хочеться: він до того не звик.

Але це ще пів біди. А ось ще більш загрожуюча нашій молодій волі риса характерна для реакції, набираючої сее більш та більш сил.

На пункт постанови тої ж громади: „Обрати комісію для вироблення відозв та закликів“,—командір полку виносить резолюцію: „Воззвання должны быть въ духѣ только взглядов временнаго Правительства“.

Чи не все одно командірові, хто буде в Петрограді, чи Протопопов з Миколою, чи тимчасовий уряд, аби все робилось так як зверху приказують. Було б це все смішно, як би поведінка начальника полку не було органічним проявленням повороту в бік реакції на втіху Шульгинам та Савенкам.

Контр-революція все шириться та шириться. Вона звилла не мале гніздо і при штабі Київської округи. Начальник цього штабу виявив себе справненим держимордою відносно Київської Ради С. Д. та двох її членів Страхова та Точіліна під час виконання останніми своїх депутатських обов'язатків. При докладі генералові Оболеніву вишезгадані члени Ради С. Д. не стали перед ним на витяжку. Генерал це страшенно обурило, він почав кричати на них, що вони дисципліни не додержують, що як нижні

чини не вміють поводитися з начальством. На це Страхов та Точілін зауважили, що вони не нижні чини, а члени Ради С. Д. Це ще більш доляло масла в огонь серця генерала з нахилом до самодержавія, і він висловився, що знати не знає ніяких "совітов С. Д."

А хто такий Оболенів? Він той самий, якого спеклася Московська Рада С. Д. и який при допомозі кадета Гучкова протисся в штаб Київської Округи. Але не в одному Оболеніві діло. Взагалі в Київській Штабі атмосфера дуже „затхла“, як влучно висловився бувший комісар Київської Ради С. Д. при Штабі Кузинович. Він вживав заходи, аби розв'язати цю атмосферу, але дарма.

Волю повертають до старого.

Грущенко.

1-й Всеукраїнський Робітничий З'їзд.

(Продовження)

Про війну.

Признаючи: 1) що через війну всі здобутки революції в тім числі і автономія України стоять на краю гиніли,

2) що економічна розруха, яка зростає день від дня привела до повного розпаду країни,

3) що це загрожує великою бідною найперше пролетаріатові і всьому працюючому люду,

Перший Всеукраїнський Робітничий З'їзд постановив:

„Війну треба скінчити як найскоріше і для того Тимчасовий Уряд повинен в рішучій формі вимагати від Англії, Франції і інших союзників розпочати зараз же в купі з Росією мирні переговори з Центральними Державами і при відмові Союзників зробити дальші кроки, щоб спинити війну.

Визнаючи, що 1) перемога противника зараз на фронті загрожує Українській землі поділом території України на дві половини, який розіве і затримає розвиток всього Українського пролетаріату.

2) Що захоплення України противником знесе на захопленій частині нашої землі той демократ-респ. лад, який здобуто всерос. революцією.

З'їзд постановляє: кликати всю революційну демократію України і всієї Росії до активного енергійного відпору наступання противників на фронті і всемірної піддержки армії в тилу.

„Про автономію, Федерацію і Установчі Збори“.

Підносячи старе гасло українського пролетаріату—автономію України, яка остаточно має бути уложена на Українських Установчих зборах і признаючи, що викликані війною зміни економічних і політичних взаємин України і Росії вимагають федеративности зв'язку суверенної автономної України і Росії 1-й Всеукраїнський Робітничий З'їзд кличе пролетаріат України: 1) взяти як найдіяльнішу участь в початім вже будіванні автономії України щоб забезпечити найповнішу демократичність цього устрою в інтересах пролетаріату і найширших мас людности і зможтисязяти провід в сій роботі. 2) З'їзд признав, що на основу автономного устрою треба покласти як найбільшу участь самого народу в справах управління, для чого всі органи влади повинні бути по змозі виборні—не єдиноличні—і вести роботу управління в

постійнім порозумінні, або безпосереднє з обравшою їх людністю, або з її представництвом.

3 Українських Військових справ.

Українці в Оренбурзі.

23 липня н.р. громадяне м. Оренбургу виражали на фронт вояків-українців, котрі раніш були виділені в окремий батальон. Це був перший случай коли їхали на фронт з Оренбургу виключно одні українці, і він на ділі показав Оренбуржцям яка різниця меж українськими й неукраїнськими частинами, і що українці виділяються не для того щоб ослабити армію, а навпаки щоб дати їй більш сили. С 6-ти годині вечорі український батальон з хором музики й національними стягами прийшли на Олександрівський плац, де батюшкою Усевичом було одслужено молебствіє з провозглашенням многоліття й вічної пам'яті Т. Гр. Шевченкові. На молебствіє прийшов начальник бригади, представники від військових організацій і дуже багато громадян. По скінчанні молебствія виступив с промовою до одіжаючих вояків. Начальник бригади, котрий висловлював воякам подяку за той порядок, який панує між ними й прохав постояти в цю тяжку годину за рідненьку Україну, Росію й добуту людською кров'ю волю. Далі виступали з промовами представники від Ради військових депутатів і начальник ешалону д. Зайченко, котрі в своїх промовах привітали автономію України і в загалі українців. Кожна промова покривалась гучним „слава“.

О 7-й годині батальон під звуки музики направився по головній вулиці на вокзал. Біля Українського клубу назустріч ешалону вийшли громадяне з портретом Т. Г. Шевченка, котрий несли 2 чоловіки в національнім убранні а над портретом несли стяг, на котрому красувалось гасло: „Вже воскресла Україна і не вмере ніколи“, і прилучившись до батальону на чолі його пішли до вокзалу. По дорозі весь час коли стихала музика, то замість неї лунала Українська пісня, котру співали 1200 вояків. Вулиці по яких проходив батальон були запружені народом, котрий вийшов подивитись на українців вояк і почути українську пісню. Здається всі громадяне м. Оренбурга зійшлися на це свято, тільки вороги України, котрі завжди гальмували українську справу, не вийшли, а поховалися в свої нори.

Бачучи про картину серце кожного українця не могло не забитися від радощів, бо дійсно видно було, що вже воскресла Україна; прэ це свідчили радісні лиця українців і спочувавших ім.

На вокзалі перед посадкою в вагони ще виступали промовці, з котрих д. Петренко в своїй промові підкреслив різницю меж українськими і неукраїнськими батальонами. Він сказав: попередні батальони, коли приходила їм черга їти на фронт то вони не зараз же відправлялися, а після довгих балачек з радою військових депутатів. Коли йшли батальони на вокзал, то були вони дуже не повні бо за музикою йшло 200-300 салдатів. У вас же не те. Коли ви получили наряд, то всі як єдин чоловік, з радістю йдете на захисту свого рідного краю. У вас панує націо-

нальна дисципліна, яка зробила з вас таку міцну силу, котра ні остановиться ні перед чим. У вас загальна мета якої ні було в вояків попередніх батальонів.

Слава вам вояки-українці. Слава автономній Україні й Федеративній Росії. Після промови д. Петренко довго лунало гучне „слава“. Після першої труби всі вояки розмістились по вагонах і коли в друге залунала труба і рушив потяг, то знов залунала рідна пісня і довго її було чути, аж поки вагони потяга ни зникли темряві, а те радісне почуття, що так зворушило серце кожного українця не зникне нікоде.

З'їзд українців вояків 12 армії.

4—6 липня с. року відбувся з'їзд українців вояків XII армії. На з'їзді було 674 представники од 110 тисяч українців, що перебувають в XII армії на фронті. З'їзд виніс цілу низку постанов, а також були винесені резолюції з вимогою сводки окремих україн. частин і команд XII армії в одну велику бойову одиницю. Делегація, що приїхала до Генерального Комітету передала такі домагання.

„Прикладаючи резолюцію про українізацію війська делегація звертається до Генерального Комітету з проханням вжити всіх засобів з свого боку до найскоршого проведення в життя постанов з'їзду, здійснення бажань 110 тисяч українців вояків, які всею душею прагнуть вкупі одностайно стати до захисту батьківщини. Необхідно провести цю справу зараз негайно, коли счинився прорив нашої українського (південно-західного) фронту і коли ворог загрожує руйною Україні, за яку кожен її син воліє віддати своє життя.

Далі в листі делегації пишеться:

„Покладаючи велику надію на Генеральний Комітет Центральної Ради, гадаємо, що він покладе всю силу і вживе всіх засобів до найскоршого переведення в життя резолюцій 2-го з'їзду українців XII армії.

Разом з тим звертаємо увагу, що не рахуватися з тим почуттям, з тим становищем в якому перебувають українці XII армії не можна. Може статись, що саме життя примусить їх до здійснення своїх бажань революційним шляхом“.

Українське військо на фронті.

До Генерального Військового Комітету надійшла од начальника * дивізії полковника Круковського телеграма такого змісту:

„Посвідчую про хоробрість і одмінну поведінку українців в повірений мені дивізії в ці тяжкі дні. Довожу разом з тим про слідуючу постанову дивізіонної української військової ради „ніх. дивізії“:

„15 липня познайомившись з телеграмою генерального секретаря в справах військових Петлюри за № 1009 і обміркувавши становище на південно-західному фронті постановили: прохати про сформірування з українців окремої бойової одиниці і одправки її на південно-західний фронт, де в цю ж хвилю гідні захищати грудьми рідну землю і волю.

Бригадний з'їзд представників писарських команд військових начальників Київської Округи.

З'їзд цей відбувся у Києві в помешканні конвойних команд на Караваївській вулиці. Якось так чудно сталося, що про цей з'їзд Український Генеральний Комітет нічого і ніколи не чув. Тільки зовсім випадково довідався, що такий з'їзд відбувається. Генеральний Комітет зразу командірував члена президії прап. Пеного та голову ради агітаційно-просвітних курсів А. Касяненка вітати з'їзд від імені Комітету і подати по змозі останні відомості про український військовий рух. Представники ледві захватили з'їзд, бо був уже останній день засідань. В залі засідань представники з'явилися саме під той час, коли були приватні обмірковання справи: збори поділившись на гуртки, вели балачки, а працював тільки один президій. Представник Комітету прап. Певний звернувся до тов. голови, що саме під цей час не приймав участі в нараді президії, з проханням дати слово. Той порадив йому звернутися до голови зборів. Головою зборів був Уманський повітовий військовий начальник полковник Проценко. Цей „землячок“ мабуть по звичці страху ради, замість того, щоб звернутися за дозволом до зборів, як це зробив би справжній голова, пропонував делегату Генерального Комітету звернутися за дозволом до бригадного генерала Прокофьева. Хоть це і здалось т. Певному якимсь чудним порядком, але він не звернувся на це великої уваги і запитався генерала. Генерал-майор Прокоф'єв, вислухавши, для чого прийшов делегат Генерального Військового Українського Комітету, рішуче відмовив. Делегат т. Певний на це зауважив генералу, що він відмовляя дати слово представникові військової організації Центральної Ради, яка визнана Тимчасовим Урядом, як орган краєвої влади. Але тут уже вступався і голова Проценко і вже у двох і генерал і полковник напались на прапорщика і не слухаючи його почали вимогати від нього документів. Документи і посвідчення їм були дані, але це їх не переконало. Під час цих суперечок збори потроху ущухли і почали прислухатись.

Помітивши це, один із товарищів голови просто звернувся до зборів, розказав їм в чім діло, вказав, що тільки збори своїм рішенням можуть дати чи не дати слово представнику від Генерального Комітету і з свого боку висловився щоб було дано слово зараз представнику від українців, котрих раз-у-раз гоняли і тепер особливо женуть і женуть організовано. Кілько членів з'їзду офіцерів та старших урядовців висловились проти, але не принципіально, а вказуючи на те, що, мовляв, зараз ніколи. Про те голова мусив поставити питання на голосування.

Наслідок голосування був дуже несподіваний для добродіїв опікунів і верховодців з'їзду: майже всі підняли руки за дозвіл, а для цього оголосили перерву на цілих пів години. Таким чином голова зборів мусив дати слово.

Т. Певний привітавши з'їзд від імені Генерального Комітету, докладно розповів про останні розпорядження з Ставки Верховного Головнокомандуючого котрим кладеться край тому безглуздому вивозу українських рекрутів та видужуючих, що

встановлено було за старого режиму в цілях русифікаторських та охранных, що тепер вони повинні вступати до українських військових частин, що з цього часу закладаються по гарнізонах України; розказав про дозвіл українізувати корпуси на фронті від початку до кінця, тобто не тільки піхоту, а також і всі спеціальні частини, що придані до них включаючи і шпиталі; розказав, що нарешті вища військова влада буде задовольняти прохання про переводи офіцерів, коли це переводиться свій до своїх. Свої повідомлення т. Певний закінчив закликом до товарищів, як головних керівників всієї мобілізаційної роботи, стати в справі будовання українського народного війська на допомогу Центральній Раді і Генеральному Комітету, а тим самим на допомогу українському народу, волю котрого виконують ці установи. У відповідь на промову збори гучними оплесками та вигуками „Слава Центральній Раді! Слава Генеральному Комітету!“ вставши з місць, вітали делегатів.

Під час промови т. Певного голова полковник Проценко кілька раз намагався припинити його вказуючи, що його повідомлення ніби виходять по за межі привітання, але кожного разу збори все з більшою енергією прохали промовця продовжувати. Тому то бачучи з якою приємністю збори зустріли представника Генерального Комітету голова змушений був від імені зборів подякувати за привітання Центральної Ради і Генеральний Комітет в особі представника т. Певного.

Після т. Певного промовляв голова ради агітаційно-просвітних курсів при Генеральному Комітеті. Він звернувся до товарищів військових писарів допомогти Генеральному Комітету в тяжкій роботі ширення освіти серед українського війська. Прохав по всіх канцеляріях військових начальників позаводити бібліотеки та по змозі допомогти улаштуванню по частинам гарнізонів початкових просвітних курсів по плану і програму що виробив агітаційно-просвітний відділ Генерального Комітету. Тільки через широкую просвітню роботу можна досягти міцного гуртування українського народного війська, гуртування заснованого не на примусу, а на нових принципах братерського єднання що являється природним наслідком дійсного розуміння спільних інтересів більшості українського народу. Тільки освіта може допомогти формуванню думок і тільки через неї ми на всяк час зможемо знати думку цілого народу, що твердо і неухильно йде по шляху самовизнання і самоозначення.

Після цих слів промовця з'їзд уклав гучними оплесками. Коли представники прощаючись виходили з залі засідань оплески перетворились в овацію.

Очевидно цим з'їзд бажав підкреслити опріч свого прихильного відношення до Генерального Комітету, своє негативне відношення до старого бюрократичного начальства, що і в ці часи повної волі повсяк час намагається опікувати роботу навіть таких поважних виразників громадської думки як з'їзди.

Товариші—Громадяне!

Другим Всеукраїнським Військовим З'їздом, що відбувся в перших числах юня в Києві, з двох з половиною тисяч делегатів, які були представниками від двох мільйонів озброєних та організованих українців, вибрана Всеукраїнська Рада Військових Депутатів.

За цей короткий час свого існування Рада багацько вже зробила як в організації війська і селян, так і в широкім та правдивім освітленню їм всіх тих великих подій, що майже (почти) кожен день підносить нам наше сучасне бурхливе життя.

По всій Росії і на фронті, де перебуває українська людність, в самі глухі куточки, члени Ради та її уповноважені несуть потрібну пораду та пояснення, збільшуючи лави революційної демократії, приймаючи участь в утворенні органів нової чисто народньої влади на місцях.

Зважаючи на те, що тільки в добрій організованості та братерським єднанні наша найбільша сила яка одна тільки зможе забезпечити й зробити міцними наші революційні здобутки. Рада пильнує, щоб між військом, селом та городом, були як найміцніші звязки, бо солдатів, селян і робітників об'єднує однакова доля.

Всім цим верствам трудящого люду Всеукраїнська Рада Військових Депутатів, яка поставлена на чолі організованого українського війська, освітлює політичні, земельні та професійні питання, налагоджує вкупі з тим і їх власну організаційну роботу. Не меншу увагу звертає Рада на передові позиції, де зараз головним чином, вирішується доля нашого краю, в повній залежності від успіху нашого війська, або його неуряди.

ТОВАРИШІ І БРАТТЯ! В ці часи, часи великих надій на кращу долю нашого краю, які чергуються з розчаруваннями та з невір'ям, не повинно бути ні одної свідомої людини, яка-б не приймала тієї чи іншої участі в праці на користь нашого краю, на оборону його від анархії, контр-революції та хижого зовнішнього ворога. Тільки організована та дружня праця на фронті, в тилу і по селах зможе спасти наш край від руїни.

Всіх ВАС товариші, закликаємо до праці та організації, всіх вас просимо збирати на це велике народнє діло жертви, бо для величезної та різноманітної творчої праці, яку провадить Всеукраїнська Рада Військових Депутатів, потрібні й великі грошові засоби. Цих засобів, на превеликий жаль Рада поки що не має.

Військові, селянські, робітничі і всі взагалі, як політичні так і професійні, української організації, а також ті неукраїнські, які співчують обороні й відродженню нашого краю, прохаємо не тільки збирати жертви, а й одчисляти на цю справу деякий відсоток (процент) з своїх організаційних сум.

Закликаючи до організації, праці та збирання жертв, ми певні, що на наш голос відкликнеться весь народ України і тим самим допоможе оборонити від руїни свій край, забезпечити, як для себе, так і для своїх нападків кращу долю життя.

ТОВАРИШІ, в дружній роботі наша сила, наша слава—допоможіть-же в великій боротьбі!

ВСЕУКРАЇНСЬКА РАДА ВІЙСЬКОВИХ ДЕПУТАТІВ.

Жертви можна надсилати: Київ, Дворець, кімната № 8, Всеукраїнській Раді Військових Депутатів.

ХРОНІКА

◆ Пам'ятник на могилі убитих богданівців. Комісія по улаштуванню похорон козаків полку Богдана Хмельницького скликала 4 авґуста о 7 годині вечора в Педагогічній Музею загальні збори представників від військових і інших українських організацій в справі обговорювання плану будівлі пам'ятника на братській могилі.

◆ Санітарно-медичні справи в війську. Генеральний Секретарь по справах військових на черговій засіданні Секретаріату зняв питання про боротьбу з венеричними хворобами в армії і серед населення прифронтових місцевостей. В Генеральному Секретаріаті єсть відомости про те, що венеричні хвороби все більш і більш поширюються не тільки в армії, а і в багатьох прифронтових місцевостях.

Беручи на увагу, що широке розповсюдження венеричних хвороб загрожувало населенню тяжкими наслідками і може потягти за собою винищення людности, Генеральний Секретаріат доручив санітарно-медичному відділові при Генерал. Секретаріаті по внутрішніх справах негайно виробити проєкт рішучих заходів для припинення поширення цієї хвороби.

◆ Подарунок Генеральному Комітетові. На ст. Київ прибув український батальон, який одправляли з Катеринобурґу Пермськ. губ. на фронт. Батальон послав до Генерального Комітету делегацію, яка мала скласти привітання і передати подарунок—автомобіль.

Але в той час, як делегація вкупі з офіцерами батальону їздили в Генеральний Комітет, ешалон був спішно одправлений в Козятин.

Офіцери батальону, які весь час пробули в Пермській губ., дуже здивувались такому спішній висилці батальону.

З Дієвої Армії.

Зарані підготовлений напад по всьому путі у Києві і біля його на ешалони війська полка Богдана Хмельницького їхавшого на позицію умірати за свободу Росії і України лічимо глумливою образою всієї нації і рішуче протестуємо проти стояння у Києві кірасирів.

Смертельною образою нації подихнуло від вчинку, де лягли жертвою наші товариші Богдановці, від викрику кірасирів: „ми вам покажемо автономію“. І що може дати в посвідчення своїх слів п. Оберучев „більш погромів не буде?“ Се рівнозначно тому, як слуги Романови—чорносотенці і хулігани в свій час громили євреїв і як сама поліція нападала на хуліганів, або над ними чинили народний суд, то правительство, обороняючи хуліганів, в той час ручалося за їх, що „більш єврейських погромів не буде“. Все це нас воляків на фронті обурює до крайности.

Рішучо проти сього протестуємо і вимагаємо, щоби Київ та і взагалі всі міста на Україні не лишались без Українського війська і Української влади, а також щоби Українські домагання не ставали на точку домагань меньшостей на Україні, щоби ми, тоб то Українці, не зробились з більшости меньшостью. За кого і за що ми повинні тоді умірати? Хіба за „Учредительное Собрание“, в котрє попадуть ті соціал-революціонери

та соціал-демократи, котрі про Україну не можуть спокійно говорити, або котрі на словах хочуть відповідати штиками?

Українська Військ. Громада 2-го осадного інженірного парку.

Пропшу звернути увагу на ту гиду, якою закидають кореспонденти „Извѣстій Армейскаго Комитета VII армії“ Богдановців. Душа чоловіча не може вже терпіти того, що випадає їй на долю. Невже право свободи, свобода печаті подозволяють писати всяке безглуздя людям непевним. Чи Богдановці є представники того Народу, котрого називають „Макаром?“ Докіль буде така неввага, докіль кореспонденти „Извѣстій Армейскаго Комитета VII армії“ будуть показувати свою прить, користуючись свободою слова і „отсутствием совѣсти“?

Лужьменко.

Діяльність фронтового Комітета української Мінської громади.

Засідання комітету. Чергове засідання 16 червня відбулось спільно з засіданням Ради Мінської Української Громади. Крім біжучих справ розглядалось питання про поділення праці Комітету і Громади в Мінську. Обібрана Окрема Комісія для розроблення цього питання і для вироблення форм щотоводства і діловодства Комітету і Громади.

Видавнича Комісія. Мінською Громадою почали улаштовуватись концерти і вистави, які дають значні прибутки, що передаються Громадою Комітетові на видання літератури Комітет розпочав досить широку видавничу діяльність. За цей час комісією вже видано:

- 1) Відозву з закликом до організації (розійшлась) 5000 примірників.
- 2) Статут Української Орг. Зах. Фронту (1-е вид. розійшлося) 3000
- 3) Універсал Статут Укр. Орг. Зах. Фронту, 2-ге видання 3000.
- 4) Відозва до російського війська (на рос. мові) 5000.
- 5) Універсал Центральної Ради (второму числі 1000 червоною фарбою, які розійшлися) 10000 примірників.
- 6) Переясловський Трактат України з Москвою 5000—10 коп. прим.
- 7) Революційний Гімн, Шалійте-Шалійте“ (з нотами) 1400—50 коп. прим. Друкується і готується до друку:

- 1) Карта розселення українців в Росії (фарбована) 4000 по 50 коп. прим,
- 2) „Думи мої, думи мої“ Шевченка, муз. Борисяка (ноти) 1400 по 80 коп. прим.

- 3) Листівка з портретом Т. Г. Шевченка і з віршем „До Шевченка“ Новохальського, 2000 примірн. по 10 коп.

- 4) „Секретний донос Полтавського Губернатора Багговута Міністру Внутрішніх справ“ 2000 примірн. по 20 коп.

- 5) Постанови 1-го і 2-го Всеукраїнських Військових З'їздів і наказ делегатів з'їзду 3000 примірн. по 25 коп.

- 6) Постанови 1-го Всеукраїнського Селянського З'їзду 5000 примірн. по 20 к.
- 7) Наказ солдатам українцям 2-го Військового З'їзду 3000 примірн. по 10 к.

- 8) Революційні пісні: „Міжнародний гімн“ (Інтернаціонал), „Марсельєза“, „Жалібний марш“ по 2000 примірн. по 10 к.

Комісія по розповсюдженню літератури. В останній час комісія досить систематично налагодила отримання літератури з України, як газет, так і бро-

шур. Комісія приймає по цінам редакції предплату на такі щоденні газети:

„Нова Рада“.

„Робітничая газета“.

„Народня Воля“.

„Боротьба“—(щотиждева).

Газети надсилаються предплатникам з того часу, коли отримуються комісією гроши. Підписуватись можна на потрібне число примірників.

Замовлення на брошури теж приймаються.

(Вісник Українзапкомітету № 1)

Од редакції „Вісника“.

Редакція прохое всіх передплатників, які вносять доплату на „Вісник“, зазначати свій старий № передплати.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
НА 1917 РІК, НА КООПЕРАТИВНО-
ГРОМАДСЬКИЙ ТИЖНЕВИК :-
„КОМАШНЯ“
Видання Київського Союзу Уста-
нов Дрібного Кредиту. :- :-
ДО СПІВРОБІТНИЦТВА ЗАКЛИ-
КАНО КРАЩИХ ПИСЬМЕННИКІВ
:- :- :- КООПЕРАТОРІВ. :- :- :-
ЦІНА НА РІК З КАРБ. —
АДРЕСА: КИЇВ, ІНСТИТУТСКА 3,
СОЮЗ УСТАН. ДРІБН. КРЕДИТУ.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА на тиж-
неву демократичну часопись —
ПОДІЛЬСЬКА
ВОЛЯ
яка обслуговує інтереси трудівничих
мас на Україні. Досі вийшло 6 чисел
Видає Т-во „Воля“. :- Передплата до
кінця року 5 карбованців. Адреса ре-
дакції: Вінниця, Миколаївський 70.

Приймається передплата
на щоденну народню газету
Народня Воля
Газета обслуговує інтереси
трудового селянства
та робітництва.
Умови передплати: місячно—2 карб. за
кожний місяць. Од 1-го липня (іюля) до
кінця року—9 карбованців.
Адреса редакції та Контори: Київ,
Хрещатин № 27, кв. 8.
Друкарня Української Центральної Ради.